Autor Guste Santini
Ponedjeljak, 20 Lipanj 2022 09:22

Premijer Andrej Plenković je posegnuo za dobro poznatom mjerom iz samoupravnog socijalizma – zamrznuti cijene. Stariji se sjećaju kako su se te i takve mjere pokazale tragičnima. Slobodne cijene na autocestama je „nož u leđa“ turističkom sektoru. Ovim je vlada Andreja Plenkovića pokazala što zna.

U socijalizmu inflacija je imala dva pojavna oblika. Jedan je bio – prazne police jer su cijene bile određene, a drugi je bio divljanje cijena iz dana u dan. Janos Kornai je postao slavan svojim pronalaskom - tvrdim budžetskim ograničenjem pa je ustvrdio kako socijalizam ne može funkcionirati bez inflacije. Pokazalo se je da ni kapitalizam, u uvjetima nacionalne države, ne može funkcionirati bez inflacije, ali je to jedna druga priča.

Inflaciju smo uvezli i cijene slobodno divljaju. O tome smo morali razmišljati kada smo otvorili nacionalne granice što je rezultiralo tragičnom privatizacijom i eutanazijom domaćeg gospodarstva. To se je dogodilo prije ulaska u EU. Slovenija je vodila politiku deprecijacije tolara i sačuvala te unaprijedila, dakle, restrukturirala svoje gospodarstvo. Danas nam je odmakla i postala ravnopravni čimbenik ostalim zemljama EU. Mi sve to nismo.

Umjesto da vodimo proaktivnu gospodarsku politiku mi stalno nešto pričamo, mijenjajući porezni sustav (bez obzira na učinke mrtvog tereta oporezivanja koje je veliko u hrvatskom slučaju zbog niske dodane vrijednosti) dovodeći tako gospodarstvo u sve teži položaj. Prirodna renta, temelj turističkog sektora, pokazala se je prokletstvom. Kad sam polazio osnovnu školu učili su nas kako smo bogata zemlja. U Japanu su djecu učili kako su siromašna zemlja. Pametnom dosta.

Turistički sektor je jedina karta na koju igra ova i sve prethodne vlade. Upravo postojećim sustavom cijena dovodimo u pitanje ovogodišnju turističku sezonu. Pitamo, kako bi javnost (u zemljama iz kojih nam dolaze turisti) reagirala da se pojavi članak, što je uz naknadu uvijek moguće, kako hrvatska vlada svjesno dovodi inozemne turiste u lošiji položaj u odnosu na domaće građane? Svi se slažemo bio bi to proglašeno kao neprijateljski čin. Vlada bi se lako obranila od takvih kvalifikacija jer bi mogla kazati kako turisti mogu na trenutak sići s cesta na kojima je slobodno formiranje cijena goriva. Međutim, u to nitko ne bi povjerova. Inozemni turisti dolaze da bi se odmorili što znači da žele skratiti, koliko je to moguće, vrijeme na putu. Sve u sve mogli bi se blamirati ovom i ovakvom politikom. Međutim, donijete mjere pokazuju kako naša vlada zapravo ne razumije stvari. Vlada vodi makro, a ne mikro ekonomsku politiku. Istina je cjelina kazao je Hegel. Njegovi su savjetnici morali holistički pristupiti politici cijena naftnih derivata. Holistički pristup bi sugerirao kako je potrebno voditi politiku najnižih cijena naftnih derivata. Smanjiti, cijenu cestarinu (ja bih je trajno ukinuo). Sve učiniti kako bi povećali

povjerenje inozemnih turista što je moguće ako ih hrvatska vlada i građani poštuju. Ovako im kazujemo kako su dobro došli ali je najvažnije da plate smještaj u Lijepoj Našoj a da nije, posebno, nužno da i dođu. To je ružno. Međutim, molim čitatelja da razmisli o mjerama našeg premijera Andreja Plenkovića.

Polako se petljamo ko pile u kučinu.